

DRAMA

in

English

maristes

GIRONA

Edith Griñón Martínez

Mestre llengües estrangeres

«El teatro no puede desaparecer porque es el único arte donde la humanidad se enfrenta a sí misma»

Arthur Miller

"El objetivo principal de la educación es crear personas capaces de hacer cosas nuevas y no simplemente repetir lo que otras generaciones hicieron".

Jean Piaget (1896-1980), psicólogo y biólogo suizo autor de 'La teoría del aprendizaje'.

"Esta es nuestra obligación hacia el niño: darle un rayo de luz, y seguir nuestro camino". **María Montessori** (1870-1952), educadora y pedagoga italiana, que renovó la enseñanza. "Los niños tienen que ser enseñados sobre cómo pensar, no qué pensar". **Margaret Mead** (1901-1978), antropóloga estadounidense.

“El cerebro que actúa es un cerebro que comprende”

Giacomo Rizzolatti

“ El teatro es la poesía que se levanta del libro y se hace humana. Y al hacerse, habla y grita, llora y se desespera. El teatro necesita que los personajes que aparezcan en la escena llevan un traje de poesía y al mismo tiempo que se les vean los huesos, la sangre”.

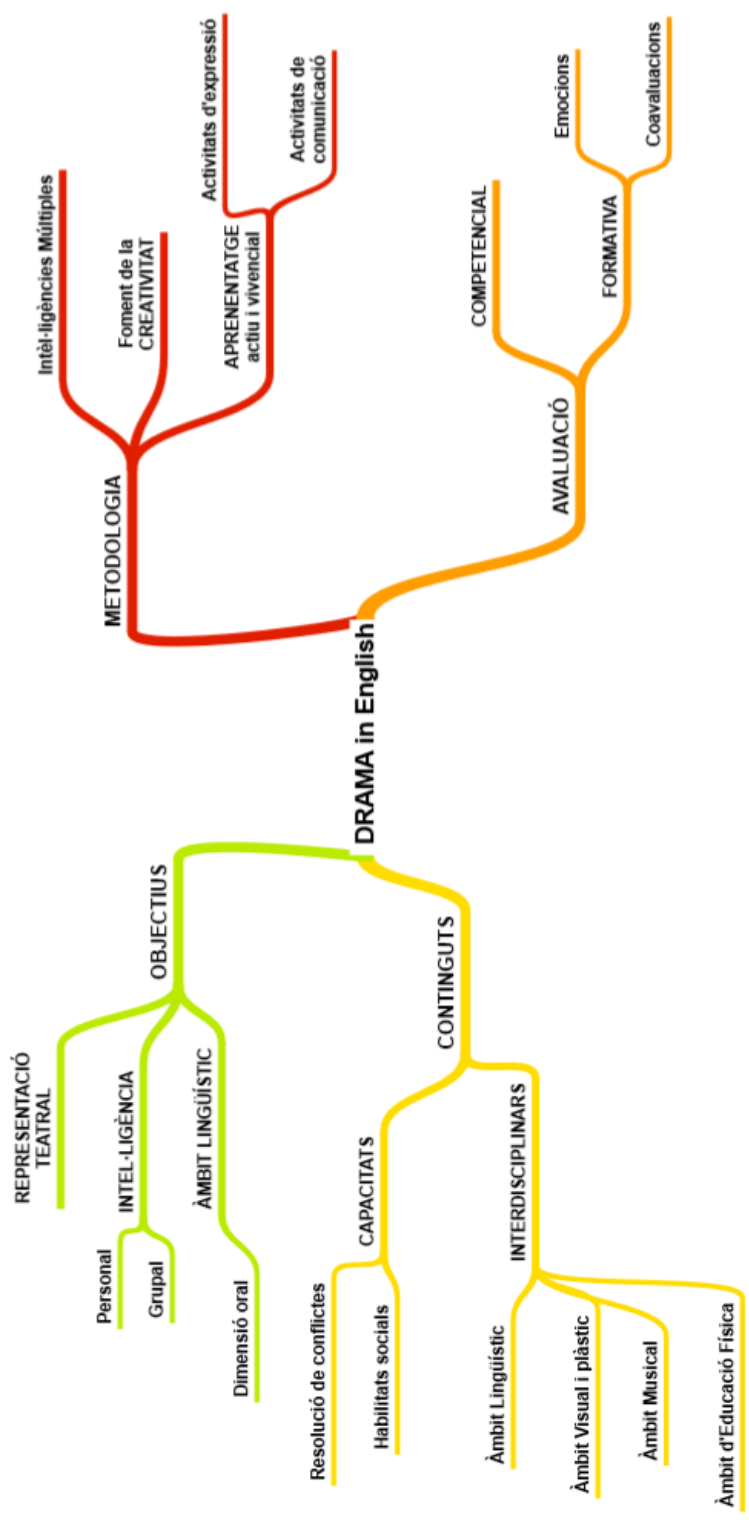
Federico García Lorca.

“El teatro es una aventura, abierta y global, sin límites espacios fijos ni, libre”

Cañas (1999)

“El que interpreta se pone en el lugar de otro y aprende a respetarlo, a valorarlo”

Reyzábal (1993)

1. Presentació.....	1
1.1. Història.....	1
1.2. Justificació.....	2
1.2.1. Rol del mestre	5
1.2.2. Intel·ligències múltiples.....	6
1.2.3. La inclusió a l'aula/grup classe.....	6
1.2.4. Educació emocional i el teatre.....	7
1.2.5. MXI noves metodologies i el teatre.....	8
1.2.6. Missió, visió i valors Maristes.....	9
2. Objectius.....	9
2.1. Objectius general de Cicle Superior.....	10
3. Metodologia.....	11
3.1. Elements de la metodologia.....	12
3.1.1. Objectius.....	12
3.1.2. Continguts.....	12
3.1.3. Espais, temps i materials.....	13
3.1.4. Els cos com a vehicle de comunicació.....	14
3.1.5. Avaluació.....	14
4. Programació.....	16
4.1. Programació en dos cursos escolars (5è i 6è).....	17
4.1.1. Objectius.....	17
4.1.2. Continguts.....	18
4.1.3. Metodologia.....	19
4.1.3.1 Fase 1 (5è).....	19
4.1.3.2 Fase 2 (6è).....	19
4.1.4. Avaluació i criteris d'avaluació	20
5. Bibliografia	22

1. Presentació.

Drama in English és una part de l'àmbit lingüístic de Llengües Estrangeres, nova i innovadora on es treballen tots els blocs de dita àrea donant més èmfasi al bloc d'expressió oral i comprensió lectora. És una manera d'anar més enllà que la simple classe magistral tenint en compte que una llegua no es pot separar del context en el que es realitza. Aprendre una llengua estrangera requereix de la capacitat d'adequar-se a les diferents situacions del context real potenciant l'ús lingüístic.

Per a l'adquisició d'una llengua estrangera es fan servir elements que ajuden a la comunicació compartint i ampliant experiències d'una manera progressiva, per aquest motiu es planteja la possibilitat de trobar en les activitats teatrals una metodologia que proporcioni estratègies per a intensificar i adquirir una fluïdesa i correcció en la comunicació.

Es important tenir en compte que la finalitat no és l'actuació (encara que es faci una representació a final de cicle), el principal objectiu de **Drama in English** és formar als nostres alumnes en la pràctica d'estratègies orals, inspirades en jocs teatrals, per aconseguir una millora en la competència comunicativa creant espais on portar situacions properes a la seva realitat i, que li donin la llibertat de poder-se equivocar sense tenir por de fer el ridícul. És precisament aquest interès en el desenvolupament de les possibilitats orals de la llengua estrangera i la seva contextualització en situacions reals, el que situa la dramatització com una important eina de treball en aquesta àrea.

1.1 Història.

Drama in English s'engega durant el curs 2011-2012 amb l'objectiu d'estimular l'aprenentatge de la llengua estrangera sense encaixonar-nos únicament en l'àmbit de la matèria que es vol ensenyar, fent únicament ús de la classe magistral.

L'ús del joc dramàtic afavoreix la incorporació de nombroses disciplines com la literatura, la música, la història, l'art... D'aquesta manera, permet als alumnes millorar en la seva comunicació i habilitats comunicatives.

És per això que any rere any s'ha lluitat per mantenir viva aquesta part de l'assignatura de llengües estrangeres, ja que el teatre ofereix la possibilitat d'ensenyar una llengua dins d'un context viu i real.

“El teatro está vivo y lo está desde que los griegos nos lo legaron hace miles de años como forma máxima de la expresión de la literatura. Habrán cambiado los escenarios, habrá cambiado la manera de interpretar, habrán cambiado los temas y las historias que se cuentan, pero la magia, la comunicación y la comunión entre actores y público sigue viva y eso es lo que hace que el teatro sea eterno y universal”. (Palacios, 2004)

1.2 Justificació.

Es justifiquen els continguts de **Drama in English** des de que la LOGSE va decidir incorporar a l'Educació Artística l'àmbit de la Dramatització en l'Educació Primària. Aquesta nova incorporació fa reforçar el terme dramatització dins la realitat educativa. Amb aquest canvi, es mostra com un potent instrument per avaluar el desenvolupament d'habilitats socials i l'educació en valors. **Drama in English** es basa en les aportacions de la dramatització al currículum educatiu com una eina privilegiada per al desenvolupament a altres àrees curriculars.

Ucar (1992) explica que: “es un fenómeno personal al ser un elemento apropiado el descubrimiento, desarrollo y crecimiento de la propia persona. Y lo es también social pues el acto teatral es, ante todo, un acto de comunicación, mediante el cual un grupo de personas comparte una determinada realidad en un momento dado del espacio y del tiempo”.

Per tant, des del marc educatiu la dramatització es presenta com a un instrument a desenvolupar amb la finalitat de rentabilitzar les seves capacitats respecte a una millor formació de les persones, tant des d'una

perspectiva individual com social. La millor forma de fer-ho és barrejant la seva capacitat de relació amb el món que l'envolta fent una descoberta de la major quantitat de registres comunicatius possibles que posseeix.

- *L'aprenentatge vivencial.*

La dramatització sempre ha de tenir un component lúdic, ja que el joc permet introduir al nen a experimentar les seves idees una manera diferent. (Wagner, 1998).

És nodreix d'un espai que dona seguretat per a dita exploració i experimentació d'idees, ja que totes les idees són incorporades i acceptades pel grup sense que existeixin bones o dolentes (Tejerina, 1997).

- *Desenvolupament de la creativitat.*

El drama constitueix un espai des del que es fomenta la creativitat... desenvolupa totes i cada una de les claus d'aquesta: la representació, la originalitat, la productivitat, el pensament creatiu o la resolució de conflictes, l'aprenentatge creatiu i la vinculació afectiva amb el medi (Beetlestone, 2000).

Ens ofereix la construcció d'ambients i rols imaginats pel grup que acaben convertint-se en una experiència real per als alumnes. A cada ambient i cada rol es veu reflectida la creativitat que cada alumne. Depenent de la situació creada on es vegi involucrat provarà les conseqüències dels diferents comportaments i accions. Amb l'afirmació que fa Díez (1980) queda reflectida la importància d'aquest punt: "Las dramatizaciones escolares son, tal vez, la forma más completa de expresión creadora para el niño".

- *Desenvolupament de les activitats expressives i comunicatives.*

El teatre afavoreix l'enriquiment de les capacitats expressives i lingüístiques. La dramatització es pot fer servir com a eina didàctica per a l'aprenentatge de qualsevol llengua ajudant a l'ampliació d'una manera extraordinària l'enriquiment del vocabulari i l'ús del llenguatge en els diferents contextos on l'alumne es pot veure involucrat.

- *Habilitats socials i resolució de conflictes.*

La dramatització implica un treball en grup, on l'èxit de la feina depèn de tots els membres. Podem dir, doncs que és un treball cooperatiu. Això ajuda a aprendre a treballar amb els altres respectant les idees i les diferents formes d'expressió i treballar per l'acompliment d'un objectiu comú.

Genera un sentiment de grup, ja que tots els components gaudeixen de la mateixa importància. Alhora s'integren les persones i els esdeveniments, és a dir, el joc dramàtic no es pot imaginar sense una barreja d'allò personal i allò col·lectiu.

Ajuda a millorar i reforçar la confiança en un mateix i en els altres, fet que es veu reflectit a través de la capacitat de concentració en un joc de rol o en una situació. L'alumne explora conscientment estats d'ànim i sentiments i les conseqüències que poden tenir segons el tipus de resposta que donen a un determinat problema. Aquest fet, pot constituir un espai ideal per a l'educació emocional (Goleman, 1996) i la intel·ligència interpersonal.

- *Aportacions a altres àrees del currículum.*

El drama pot tenir un espai dins l'educació com a activitat pel desenvolupament artístic juntament amb la Música, la Plàstica o la Dansa. Es proposa com a recurs didàctic per a l'aprenentatge d'altres àrees gràcies al fort caràcter globalitzador que té. Incorpora múltiples llenguatges sota l'estructura dramàtica com el llenguatge musical, icònic, corporal i verbal. *(orientació que se li va donar en la LOCE, coma a eina vàlida per l'aprenentatge d'altres àrees).*

És important destacar l'estreta relació d'aquesta àrea amb la consecució d'objectius en valors i normes de convivència, els hàbits d'esforç, el treball en equip, el desenvolupament de la iniciativa personal, la resolució de conflictes mitjançant el diàleg, el respecte en la relacions i les regles del joc establertes o la formació en la responsabilitat.

1.2.1 El rol del mestre/a.

Drama in English ofereix una possibilitat il·limitada d'activitats que només es centren en la creativitat del professor i l'ajuda dels alumnes, tenint en compte que el teatre suposa una ruptura amb la concepció jeràrquica que es té professor/alumne i dona prioritat al moviment i la llibertat d'expressió.

És necessari que els formadors o mestres treballin el seu propi llenguatge verbal i no verbal, la descoberta d'expressions i, a partir dels processos creatius puguin ampliar el seu propi coneixement per a una millor oferta didàctica. Per tant, és vital la creativitat i la innovació en la docència.

El mestre ha de realitzar dinàmiques per a motivar l'alumnat a la pràctica de les activitats proposades, donar estratègies i recursos didàctics per a dur a terme les activitats. Ha d'ajudar a afavorir l'autoestima i la millora en les relacions personals i socials. El desenvolupament personal, social i de la creativitat mitjançant la dramatització no és fruit d'una improvisació constant o una falta de planificació. Cada sessió té una estructura i una manera concreta de procedir i aquesta és la base.

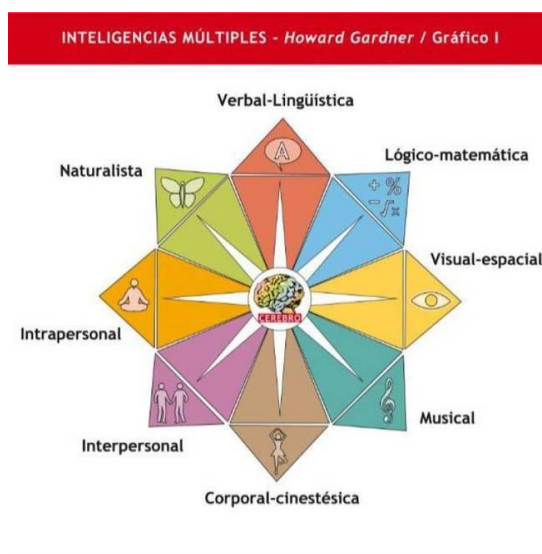
És important que el mestre tingui present durant la sessió els següents moments:

- 1) Consciència temàtica del que s'ha de tractar, donar importància als aspectes més significatius.
- 2) Sentir i experimentar la informació, és el moment inicial més important de qualsevol estratègia significativa.
- 3) Aplicar, executar i portar a la pràctica la proposta escènica, representar el missatge que es vol transmetre pensant i planejant l'acció.
- 4) Integrar i transcendir, s'ha de viure en l'acció per arribar a fer propis pensament i emoció.

1.2.2 Intel·ligències múltiples.

Drama in English ens apropa a un camp atractiu on poder treballar les intel·ligències múltiples. Ens dona la possibilitat d'analitzar textos, es posa en pràctica la intel·ligència interpersonal (relativa a les emocions i sentiments) i la interpersonal (permet una comunicació fluida i rica). Potencia la intel·ligència corporal cinestèsia i naturalista (el cos és l'element important expressiu), i la intel·ligència musical i espacial (bàsica per la creativitat).

Howard Gardner, psicòleg revolucionari en el món de l'educació diu que l'ésser humà es dota de vuit intel·ligències diferents redactades en el paràgraf anterior. Aquestes capacitats es desenvolupen a partir de les experiències viscudes en la família, l'entorn i l'educació escolar. Per tant, **Drama in English** a partir dels jocs de rol i de les diferents situacions a les que són exposats els nostres alumnes, potencia d'una manera molt directa el desenvolupament d'aquestes intel·ligències.

1.2.3 La inclusió a l'aula/grup classe.

Està demostrat que el teatre juga un paper molt important dins l'àmbit educatiu a l'hora de la inclusió d'algun alumne amb problemes socials dins el grup classe.

Drama in English treballa des de la immobilitat del pupitre i des de la irrealitat, la improvisació teatral, la cooperació i el canvi de rol... tal fet, fa possible una expressió espontània i alliberadora que facilita i afavoreix nous vincles socials.

Està demostrat que a través de les dramatitzacions es produeixen unes certes ruptures de vincles fixes entre companys, i hi ha una nova socioafectivitat. Són vincles que procedeixen de l'apropament físic i ajuden a modificar expectatives i prejudicis ja establerts cap a aquells alumnes que es troben allunyats del grup. El reforç positiu de les conductes de cooperació és un factor que ajuda a l'augment de l'autoestima i la irrealitat de les situacions representades en el joc simbòlic per tant, facilita l'adquisició d'uns nous patrons de conducta que són aplicables a la vida real.

1.2.4 Educació emocional i el teatre.

L'educació emocional (segons Rafael Bisquerra) és un procés educatiu, continu i permanent que potencia el desenvolupament emocional com a complement indispensable del desenvolupament cognitiu, tenint en compte que tots dos elements són essencials per el desenvolupament íntegra de la personalitat.

El projecte de Drama in English té molt clar que ha de ser-hi present al llarg de tot el currículum acadèmic i en la formació per a la vida. Durant les sessions de dramatització els alumnes senten que són especials i que passen coses importants i no saben com expressar-les. En el teatre hi cap tot: podem riure i plorar, ens podem enfadar o estar entusiasmats, podem tenir por o ser molt valents, poder sentir-nos dèbils o forts... tenen la possibilitat de convertir-se en altre persona i d'aquesta manera arribar a un profund coneixement d'un mateix. També reconeixen les destreses, possibilitats i limitacions. El teatre ajuda a crear un ambient d'empatia i respecte, i sobretot s'adquireix una visió del teatre com una tasca educativa i formativa que requereix de treball, estudi, serietat i compromís.

1.2.5 MXI noves metodologies i el teatre.

Drama in English fa una aposta forta per un canvi metodològic on enquibir totes i cada una de les dimensions educatives canviant constantment el seu entorn i aconseguint millors resultats acadèmics dels alumnes. A Drama in English es treballen cinc d'una forma molt indirecta, ja que tot just el professorat estem en procés de canvi i aprenentatge personal.

El nostre repte és poder aprendre a treballar-les i treballar-les amb resultats. Aquestes cinc metodologies que, com s'ha dit anteriorment les treballem d'una manera indirecta, són:

- **Aprenentatge basat en projectes**, on els alumnes adquireixen coneixements i competències clau a partir de projectes. En el nostre cas, la representació a final de cicle és un element amb molt de potencial ja que sempre surt d'un repte on que tots els alumnes, en conjunt, han de dur a terme.
- **Aprenentatge cooperatiu**, on el treball en grup millora l'atenció, la implicació i l'adquisició de coneixements. Cada membre té un rol determinat tot i que l'objectiu sempre sigui comú. Una gran experiència de Drama in English, és la preparació de la representació final on queda reflectida l'evolució personal de l'alumne dins d'un grup.
- **Aprenentatge a partir del joc**, fa una aposta per a la integració de diferents mecàniques de joc educatiu. No podem oblidar que per fer teatre hem de dramatitzar una acció o situació i la dramatització sempre es treballa a partir del joc.
- **Simulacions**, on la informació es converteix en coneixement. L'objectiu és desenvolupar habilitats del pensament més enllà de la memorització, es vol arribar a desenvolupar un pensament eficaç. En Drama in English es treballa en profunditat ja que els alumnes desenvolupen aquest pensament eficaç a partir de les improvisacions i situacions de rol on es vegin immersos.

- **Aprentatge basat en competències**, on tot aprenentatge té com objectiu l'adquisició de coneixement, desenvolupament d'habilitats i la solidificació d'hàbits de treball, Drama in English juga un paper molt important basat en una sèrie d'estratègies per a arribar a l'aprenentatge.

1.2.6 Missió, visió i valors Maristes.

Drama in English treballa com a projecte dins l'assignatura de llengües estrangeres. Una assignatura, que com a altres s'imparteix en les escoles Maristes, i cal tenir present la implicació del projecte dins la identitat Marista. Per tant:

- Es pot implicar a varies escoles per a fer un projecte comú.
- És una iniciativa innovadora dins una assignatura.
- Es fa un acompanyament de l'alumne i se'l fa partícip del seu procés d'aprenentatge.
- És un projecte on hi ha cabuda de les celebracions Cristianes.
- Hi ha una potent capacitat de col·laboració, treball cooperatiu, intercanvi i aportacions de noves idees entre els iguals.
- Ofereix un servei educatiu integral, on la motivació, el respecte i l'esperit crític són presents durant totes les sessions.
- I, un constant canvi i millora dins el procés educatiu.

2 OBJECTIUS.

La idea de **Drama in English** és que el teatre es converteixi en el millor escenari per a l'entrenament de les intel·ligències múltiples (Howard Gardner) i la intel·ligència emocional (Daniel Goleman) a l'etapa de primària a cicle superior. Per tant, la línia de treball porta a plantejar els següents objectius:

- Prendre consciència del gran potencial de la intel·ligència personal i del grup o l'equip.

- Fer ús del que aprenem i sabem per a resoldre situacions amb diversos nivells de realitat.
- Valorar el teatre com una disciplina que reuneix diversos llenguatges artístics i que pot ser l'escenari ideal de continguts per a l'aprenentatge de la vida.

2.1 Objectius generals de cicle superior.

OG1- Descobrir la realitat del fet teatral d'una manera apassionant i complexa creant un clima de confiança i distensió.

OG2- Valorar les actituds que són necessàries aconseguir per al bon funcionament de les sessions de drama.

OG3- Associar respiració, relaxació i concentració com a realitat que van intrínsecament lligades per descobrir que, una bona veu s'obté a partir de la relaxació i respiració adequades.

OG4- Conèixer i observar l'espai en el que treballem.

OG5- Domini de l'esquema corporal i control de la locomoció.

OG6- Fomentar l'acceptació del propi cos i el dels demès apreciament les possibilitats expressives del propi cos.

OG7- Augmentar la capacitat d'observació i concentració siguent capaços d'expressar i comunicar des d'una part concreta del cos.

OG8- Aconseguir que els nostres gestos siguin cada vegada més clars i precisos afavorint l'expressió i desinhibició.

OG9- Introducció en el món de lo fantàstic al donar als objectes usos diferents dels habituals, així com, provocar sensacions i emocions al evocar moments de la infància en els que l'objecte tingués un paper important.

OG10- Utilitzar i potenciar tots els recursos de la veu en quant a to, intensitat i timbre millorant la pronunciació i l'entonació.

OG11- Teatralitzar les lectures a partir de determinats personatges.

OG12- Desenvolupar la imaginació, la capacitat d'observació de les persones i la creativitat a partir d'estímul diversos (músiques, imatges, paraules, objectes...) per a crear diversos tipus de personatge.

OG13- Utilitzar la improvisació com una tècnica d'actuació a través de la qual es representa alguna cosa de forma imprevista fent que les accions i diàlegs apareguin de forma espontània.

3 METODOLOGIA

Des del punt de vista de l'adquisició d'una llengua estrangera dins l'etapa de primària concretament Cicle Superior, **Drama in English** oferta un ventall de possibilitats creatives d'utilització a l'aula, potencia l'esperit crític i toca els fils més profunds de la seva activitat. Afavoreix la comunicació en el grup i ajuda a la desaparició de tensions i situacions conflictives.

Es considera, a partir de la metodologia emprada en les sessions, que el teatre és vital per a viure una experiència autèntica de comunicació en grup on poder treure la màscara que no es mostra als altres. Ajuda a acceptar als altres com són, amb les seves diferències, les seves virtuts i els seus defectes assumint unes regles de joc i així poder treballar en equip. Potencia la capacitat crítica, introdueix un espai de llibertat i autonomia del pensament per a plantejar interrogants, defensa valors i busca respostes no conformistes als problemes actuals que planteja la societat.

Les sessions de **Drama in English** ajuden a desenvolupar altres dimensions en la personalitat dels alumnes:

- Afectivitat i sentiments.
- Creativitat i imaginació.

3.1 Elements de la metodologia.

La programació de **Drama in English** es basa en una sèrie d'elements que no poden anar separats els uns dels altres, tot està relacionat per a un desenvolupament correcte de les sessions que són les que donen forma i vida al projecte del teatre dins l'àrea de llengües estrangeres.

Aquests elements són: objectius, continguts, espai, temps i materials, el cos com a vehicle de comunicació i, l'avaluació.

3.1.1- Objectius.

Ob1- Aspecte psicomotriu (domini del cos).

Ob2- Aspecte psicològic i afectiu: desenvolupament de l'autoestima i, educació i maduració dels sentiments.

Ob3- Aspecte intel·lectual: educació de la percepció i imaginació i, capacitat crítica de la realitat.

Ob4- Aspecte relacional i social: la comunicació amb els demés i la integració en el grup i, la relació en l'entorn social.

Ob5- Aspecte estètic: coneixement teòric i pràctic com art creador i, el teatre com a un impuls de valors que millorin la societat.

3.1.2 Continguts.

1) El cos (totes les tècniques que potencien el cos com a mitjà d'expressió i comunicació).

- Relaxació.

- Respiració.

- Concentració.

- El cos i els seu cinc sentits.

- El cos en moviment (desplaçaments).

- El cos com a mitjà d'expressió.

- El cos en relació amb els objectes.

2) La veu (tècniques que desenvolupen els òrgans articuladoris que potencien l'expressivitat de la veu).

- Pronunciació i entonació.

- To, intensitat i timbre.

- L'expressivitat de la veu.

3) L'espai (aconseguir un domini de l'espai a l'hora de desplaçar-se en ell en relació als demés i amb possibles objectes).

4) El conflicte (conèixer el principal element de l'esquema dramàtica a través de la tècnica de la improvisació).

5) La dramatització.

- Coneixement i experimentació dels elements de l'esquema dramàtic (argument, tema, conflicte i personatge).

- Creació d'històries a partir de diversos estímuls.

- Creació i caracterització de personatges.

6) El muntatge teatral.

- Participació en l'elaboració d'un muntatge teatral valorant el teatre com a un procés interdisciplinari on es relacionen diversos llenguatges expressius (escenografia, il·luminació, música, arts plàstiques...).

3.1.3 Espais, temps i materials.

1) Espais:

- Activitat que comporta moviment, s'ha de fer servir la veu, concentració...

- Pel terra (estirats, en peu, sentats...).

- Tenir una sala ample, terra de fusta, sostres alts, bona acústica...

2) Temps:

- El temps adequat són 2h ja que es necessita un temps preparatori a l'iniciar la sessió i un temps al final per la relaxació i l'avaluació.

3) Materials:

- Diversos tipus de música i àudio.
- Projectors de llum per a diferents ambients.
- Càmera de vídeo com a material d'avaluació.
- Teles de diversos colors i mides.
- Roba en desús (jaquetes, abrics, barrets...).
- Objectes de caracterització.
- Maquillatges i cremes.
- Algun instrument musical.

3.1.4 El cos com a vehicle de comunicació.

El cos té el seu propi llenguatge ja que molts missatges tenen el seu propi canal de comunicació no verbal: cara, ulls, mans, postures corporals, ús de l'espai i forma de caminar.

A través de l'anàlisi de la comunicació no verbal es pot establir el grau de cohesió del grup, l'actitud davant una situació (provocada o no) o el grau d'inclusió de les diferents persones amb la resta. S'ha de tenir en compte que la persona no només es comunica amb el cos sinó a través d'emocions i sensacions que tenen com a punt de partida el moviment.

3.1.5 Avaluació.

En **Drama in English** fem servir una sèrie de criteris basats en una avaluació orientativa, sobre qüestions a tenir en compte en el moment d'avaluar, per a poder conèixer si un objectiu s'ha aconseguit o no.

En l'avaluació és important FIXAR-SE en el desenvolupament d'actituds, hàbits de treball, nivell de preparació i adquisició de capacitats específiques.

En l'avaluació és molt important:

- a) Seguir un ordre establert en les sessions.
- b) Relaxació i respiració per a un millor control de la musculatura, moviments i emocions (exercicis en totes les sessions).
- c) Expressió corporal (ajuda a conèixer i dominar el nostre cos, moure'l en l'espai i fer-lo servir com a element d'expressió i comunicació amb els demés).
- d) Expressió oral (dicció, entonació, to i projecció).
- e) Improvisacions (tècnica d'assumir diversos rols a partir d'una idea, situació o personatge).
- f) Dramatització (crear una estructura teatral a partir de textos, notícia de diari, poema, cançó, relat...).
- g) Creació col·lectiva i posada en escena (elaboració d'un espectacle).

Fitxes d'observació:

- Participació i cooperació.
- Relaxació i respiració.
- Concentració.
- Expressió corporal.
- Capacitat d'improvisació.
- Capacitat de creació de personatges.
- Capacitat d'inventar històries.
- Nivell de creativitat.

- Capacitat de treball en equip.
- Capacitat crítica.

4. Programació

El fet de presentar una programació del projecte de **Drama in English** dins l'àrea de llengües estrangeres és per donar una base pedagògica on es veiessin reflectits els valors pedagògics que ens dona aquesta pràctica: exercita la memòria i contribueix a la millora en la comprensió lectora.

Així com, una programació on es veiessin reflectides el necessari desenvolupament de les competències bàsiques i les capacitats intel·lectuals.

En **Drama in English**, les competències bàsiques que més s'han treballat han estat:

- **Competència en comunicació lingüística** on la preparació i l'aprenentatge implica un exercici continu de lectura millorant la comprensió lectora i la correcta utilització del sistema lingüístic. L'aportació de la llengua en aquesta competència és molt important per al discurs oral ja que ajuda a adquirir les habilitats d'escoltar, parlar i conversar.
- **Competència social i ciutadana i, cultural i artística**, el contingut que es treballa sempre convida a una reflexió sobre les diferents cultures i maneres de ser, que no només es veuen reflectides a la representació final. S'inclouen els marcadors lingüístics de relacions socials, normes de cortesia, diferències de registre, dialecte i accent. A partir de les diferents obres de teatre o textos, també s'ajuda a una millora sobre els seus coneixements històrics i socials.
- **Competència pragmàtica**, (segons tesis doctoral d'en Motos-Moreno 1992) on la importància és l'adquisició de la capacitat d'organitzar un discurs de forma coherent, la construcció de narracions i argumentacions, l'ús d'estructures i funcions comunicatives.

- **Competència intercultural**, adquireixen la capacitat de poder formar part d'una situació on la comunicació intercultural sigui la guia i, desenvolupar una sensibilitat i empatia cap a cultures estrangeres.
- **Competència en aprendre a aprendre**. Competència treballada a cada sessió on els alumnes aprenen a ser responsables i constants en la feina del dia a dia. En la presa de decisions i l'enfrontament a situacions complicades.
- **Competència emocional**, es basa en les experiències vitals que la persona ha tingut. La competència emocional fa de pont entre l'educació afectiva i l'educació de l'afecte., és a dir, impartir coneixements teòrics i pràctics sobre les emocions.

4.1 Programació en dos anys (5è i 6è de primària).

A partir de l'experiència i el fet de poder ampliar el projecte, **Drama in English** es va haver de separar en dos anys per a un bon desenvolupament dels objectius ja que, gràcies a la bona qualitat d'ensenyament – aprenentatge i l'èxit en el resultat que la dramatització aporta es va decidir començar al primer curs de cicle superior.

Al curs de 5è de primària es comença per una introducció i descoberta de la dramatització i a 6è es prioritza la dramatització de textos i la representació d'una obra teatral com a punt final del projecte.

4.1.1 Objectius de la programació.

En el punt anterior ja s'ha comentat que separem el projecte en dos anys. Així cada curs té els seus objectius:

Objectius generals de 5è de primària.

- Introduir la dramatització i el teatre a les aules.

- Descobrir que en la representació dramàtica intervenen l'expressió oral, l'expressió corporal, l'expressió plàstica i l'expressió musical.
- Fomentar el gust i el respecte pel teatre, tant des del punt de vista de l'actor com de l'espectador.

Objectius generals de 6è de primària.

- Traduir idees, sentiments, pors, emocions i esperances en accions representables.
- Dramatitzar textos com contes o poemes.
- Representar una obra de teatre infantil mixta a final de curs com a final de projecte.
- Fomentar el gust i el respecte pel teatre, tant des del punt de vista de l'actor com de l'espectador.

Aquests objectius van estretament lligats amb els objectius generals de Cicle Superior. *Veure annex 1*

4.1.2 Metodologia de la programació.

En **Drama in English** tot i que la metodologia és a través del joc i l'expressió corporal també ens hem vist obligats a separar-la en dues fases. La fase 1 és on mostrem els continguts específics de 5è de primària i les activitats per a dur a terme les sessions i la fase 2 és on mostrem els continguts específics de 6è de primària i les activitats per al muntatge de l'obra teatral.

Com s'ha dit anteriorment, al punt “3.1 *Elements de la metodologia*”, tot està relacionat per a donar forma i vida al projecte del teatre. Per tant, hi ha una relació directa entre els objectius generals de CS, els objectius de la programació i els objectius de la metodologia. *Veure annex 1.*

La metodologia implica uns aspectes molt importants a tenir en compte com són: els espais, el temps i els materials i, el cos com a vehicle de comunicació. *Veure annex 2.*

4.1.3 Continguts de la programació.

Com s'ha dit anteriorment, els continguts de la programació ens mostren clarament les dues fases metodològiques en les que es duu a terme el projecte de **Drama in English**.

4.1.3.1 Fase 1 (5è de primària).

A la primera fase del projecte totes les activitats van relacionades amb els següents punts: el cos, la veu i l'espai. *Veure annex 3.*

El desenvolupament del projecte està pensat per a vuit sessions per trimestre amb un total de vint-i-quatre sessions d'una hora.

Cada sessió segueix un patró i una mateixa dinàmica que consta d'una introducció a la sessió (escalfament), el desenvolupament de l'activitat i la relaxació com a activitat final. *Veure annexos 4, 5 i 6.*

4.1.3.2 Fase 2 (6è de primària).

Durant aquesta segona fase del projecte les activitats dutes a terme a les sessions van relacionades amb els següents punts: el conflicte, la dramatització i, el muntatge teatral *Veure annex 3.*

El desenvolupament del final projecte està pensat per a vuit sessions per trimestre amb un total de vint-i-quatre sessions d'una hora. Cada sessió segueix un patró i una mateixa dinàmica que consta d'una introducció a la sessió (escalfament), el desenvolupament de l'activitat i la relaxació com a activitat final. *Veure annexos 7 i 8.*

Cal tenir en compte que durant la segona fase hi ha un muntatge teatral que engloba i fa seus tots els aspectes que es treballen durant la fase 1 i la fase 2.

El muntatge teatral està basat en una obra de teatre mixta creada pel mestre i representada pels alumnes. **Drama in English** ha fet una aposta pel teatre mixta on els alumnes poden fer totes les aportacions i canvis que creguin convenients tant de l'obra teatral com del seu personatge. L'obra de teatre té la seva pròpia programació dins dels continguts de la fase 2. **Veure annex 9.**

4.1.4 Avaluació i criteris d'avaluació.

“ Si partimos de que la expresión creativa depende no solo del talento, sino también de la motivación, el interés, el esfuerzo y la oportunidad y de que el proceso creativo, contrariamente a la opinión popular, está socialmente respaldado, culturalmente influenciado y adquirido colaborativamente, a la hora de concretar el contenido de la evaluación, tenemos que concluir que los objetos sobre los que se va a dirigir la mirada se deben centrar en el conocimiento del lenguaje dramático, las destrezas y actitudes desarrollados por los sujetos, en los productos elaborados y resultados obtenidos, en la evolución del grupo, en el desarrollo de los talleres, en la actuación del profesor y en las oportunidades que el contexto escolar y familiar da al sujeto para desarrollar su potencialidad creativa. Y todo ello basado en unos criterios fijados de antemano” (Jalongo, 2003)

Per avaluar un projecte de dramatització s'ha d'avaluar la creativitat per sobre de tot. El projecte de **Drama in English** té en compte i com a punt de partida que la creativitat està present en totes les persones. Aquesta creativitat es pot desenvolupar a través dels mitjans adequats si hi ha una estimulació, predisposant a l'alumne a pensar i actuar d'una manera flexible.

L'art dramàtic és un àmbit interdisciplinari on es creuen aspectes culturals, artístics i educatius. Un espai d'integració, de modalitats i formes d'expressió. La creativitat dramàtica no és constant ja que pot variar d'una representació a altre.

Per tant, l'avaluació de **Drama in English** és un procés d'observació on es recull informació, es compara i es contrasta. Amb el nostre projecte volem partir d'una avaluació formadora (centrada en l'autoaprenentatge), una avaluació continuada (basada en una actitud d'avaluació permanent), una avaluació comprensiva i inclusiva (té en consideració altres aspectes socioculturals, creences i sentiments), adaptativa i polivalent (on qualsevol situació d'aprenentatge pugui ser avaluada).

Per tot això es van crear uns criteris d'avaluació a seguir per poder qualificar el procés evolutiu dels alumnes (individual i grupal) en el projecte de **Drama in English**. *Veure annex 11.*

Com s'ha dit anteriorment, l'avaluació ha de ser continuada per a poder seguir l'aprenentatge creatiu dels alumnes. No només s'avalua la representació final, també s'avalua altres capacitats que donen un sentit global, correcte i lògic a l'avaluació del projecte. Aquesta avaluació es fa a través de fitxes d'observació per cada alumne *veure annex 12.*

Com a millora d'una avaluació formativa i competencial, s'està creant material d'autoavaluació mitjançant dianes per tal de fer a l'alumne protagonista del seu propi aprenentatge *veure annex 13.*

- Motos 1992-Moreno 1999. *“Tesis doctorales”*.
- Luis Núñez Cubero y María del Rosario Navarro Solano. *Dramatización y Educación: Aspectos teóricos*.
- Begoña Marauri Alonso. *“El Teatro como herramienta docente”*.
- Borja Ruiz. *“La inteligencia múltiple y el teatro”*.
- Educación: Qué son las inteligencias múltiples y cómo desarrollarlas.
- María Magdalena Gil Bartolomé. *Tesis doctoral: “El teatro como recurso educativo para la inclusión”*.
- Luis Sampedro. *“Manual de teatro para niñas, niños y jóvenes de la era de Internet”*.
- Teatro y competencias básicas. Educación de Navarra.
- Xavier Ucar Martínez. UAB. *“La animación teatral: los procesos de evaluación de intervenciones socioculturales implementadas por medio de técnicas y elementos teatrales”*.
- Tomás Motos Teruel. *“Habilidades de dramatización y evaluación de la creatividad dramática”*.
- Emilio José González Díez. *“El teatro en educación primaria: Una propuesta en el aula”*.
- Rita Cecilia González Díaz. *“Las artes como recurso educativo en la educación primaria: Una propuesta curricular”*.
- Edith Griñón Martínez. *“Don’t cry over Split milk!”* Obra de teatro creada i registrada per la mestra de llengües estrangeres.
- Luis Francisco Pascual Cardero *“Actividades bilingües de expresión corporal”*.
- José Cañas Torregrosa *“Taller de juegos teatrales”*.
- Augusto Boal *“Juegos para actores y no actores”*.
- Ángel Serrano Laguna *“101 juegos teatrales para grupos”*.
- Luis Sampedro *“Manual de teatro para niñas, niños y jóvenes de la era de internet”*.
- Julio Lázaro Cantarín *“Taller de teatro”*.
- Rafael Bisquerra. *“Concepto de educación emocional”*.

- Patricia Camuñas. *“Teatro y emociones: trabajar las emociones a partir de la dramatización y el teatro”*.
- Redacción realinfluencers. *“8 metodologías que todo profesor del siglo XXI debería conocer”*.